

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Félévnyire . . . 2 korona.
Egy szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és lörjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési hirdetések, nyilttér és egyéb felhívások.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér. Többes számú hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az új év reggelén.

Szürke, sűrű köd ül a tájon, mely nyomástól hat az ember lelki világára is és önkéntelenül azt kérdezzük önmagunktól, meddig tart még e homályos idő?

Tegnap, az ó év utolsó napján még biztunk és reméltünk, hogy majd csak kiderül és szép napsugaras, tiszta téli időre virradunk az új évben.

Sajnos, csak nem akar tisztulni a láthatár és homályos árnyékek tükröződnek vissza a magyar szivekben és keserűség telíti a kebleket.

Megváltozott már minden a földön vagy legalább úgy tűnik fel. Más idők, más csillagok járnak már a magyar föld felett is és más emberek intézik a haza sorsát.

Tegnap még egy pillanatra előbújt a ragyogó nap és megmutatta fényes orcáját az égen. Tegnap még a magyar honfiúi keblekben is fel-fel csillant a remény egy-egy eltévedt sugára. . . De ki tudja, hogy fog a mai nap története lezáródni és mit hoz a holnap jövő nap?

Homály és vak sötétség uralkodik mindenütt!

Az időjósok, a természetvizsgálók és a csillagászok tudománya csödbe utott, mert oly kiszámíthatatlan az időváltozás, hogy a 100 éves naptár középszámítása is csak csalóka eredményt mutat.

De vajjon mi történik az emberek életében?

Hasonló tévedések és csalódások tartják lenyűgözve az emberek millióit is.

Valami van a levegőben, de ennél több van az emberi élet hullám-tengerében.

Esmék születnek ma — és holnap a felett halotti tort ül a hatalom, az önzés és érdekek.

Törekvések jelentkeznek és törnek utat előre ma — és holnap azt is temeti a más érdek, a hiúság és haszonvágy.

Ez a világ képe ma tönt a levegőben, hol ugyan szélesedő uralkodik a téli időszakban — és ez ide lent, az emberek földi harszánában, hol titkos forrongás észlelhető.

De azért ne csüggedjünk! Reményeinket csak fűzzük-fűzzük és ne engedjük foszladozni. Hiszen felettünk van az Isteni végtelen hatalom

és kegy, mely minden időben megkegyelmezett földi gyermekeinek és kivette az emberiséget a sötétségből és veszedelemből.

A tenger hullámain is felkorbácsolja a vihar csak azért, hogy aztán a láthatatlan mennybéli hatalom csendet parancsoljon. Ulsurran a szélvész, lesimulnak a habok, vigan telepszik le a vész-madár a megingatott vitorlákra és árbo-czokra . . . s azután halad a nagy gőzös utasaival és rakományával együtt biztosan a víz sima tükrén, míg egyszer a kitűzött célhoz: a menekülés kikötőjébe jut.

Ily viharban halad most a népek hajója is, de még jelentékeny hajótörésről nem hoztak hírt a távbeszélők és kábelek. Isten óvjon is bennünket és édes mindnyájunkat attól!

Az Istenbe vetett igaz hit tartsa egész valónkat hatalmában és mutassa a tiszta, göröngytelen utat számunkra, melyen az ígéret földjére érkezhetünk.

Az új év reggelén tegyük erősek és kitartók; bontakozzunk ki a kétségbeesés és reménytelenség éjszakájából; nyújtsuk egymásnak mindenütt és minden nemes cél elérésében, a segítő eszközöket s akkor újra meg lesz oldva ismét évezredekre az emberek békés együtt élésének a titka.

A múltban talán valamivel több volt a keserűségünk, mint az örömünk; de a természet örök törvénye és a földi élet szerint így van ez helyesen elrendezve és elvégezve.

A szomorúságra, a bánatra, a csalódásra is csak öröm és megnyugvás virradhat és az örök béke angyala egy pillanatra sem távozik fölülünk.

Mérlegelve a múltat és egybe vetve annak eseményeit, csak ily gondolatok emészthetik most lelkünket és átlépve az új év küszöbén, emberi ésszel egy jobbat, egy biztosabbat nem tudunk az élet perspektíváján felfedezni.

Ragyog azonban szívünkben a remény csillaga és él bennünk a biztos tudat, hogy az új év csak jót, enyhülést és tisztulást fog hozni részünkre.

E reményben kívánunk boldog új évet és kérjük a magyarok Istenének áldását, hogy úgy legyen és nem másképpen!

„Adjál uram boldog álmot”

Legalább ez idő alatt,

Bolonddó teszem magamat

Meg e' csuf világot.

Hevessy Pál.

Az örök korhely.

A kis város javithatatlan korhelye, egy átmulatott éjszaka után esodálatos változást érzett elnyuzott fizikumában. Rosz gyomrát, mintha kieserítették volna és tüdeje sem adott olyan kellemetlenül szűreség, akadozó hangokat, mint azt az utóbbi időkben megszokta volt. Ezen örvendő módon elsodálkozott és épen fel akarta hívni felesége figyelmét, kiáltani akart neki a másik szobába, de a kiáltás félbemaradt. Hanyat dőlt az ágyon és Zsiga, a lump, nem volt többé. Meghalt olyan gyorsan, a mint azt rosta tüdejétől egyáltalán csak várni lehetett.

Zsiga lump volt, korhely, a kire ujjal mutogattak az emberek, mikor reggeli szürkületkor hazatért ballagott, kabátgallérját felhajtvá, behuzott nyakkal, és tegnapi sártól befröcskelt nadrágjával. Kitértek előle a jóérzésűek, mert cinikus volt. Nem volt előtte se tekintély, se becsület, kivált női becsület, se szeretet, semmi — csak ital, kártya, ezigány. A halálról is csak úgy beszélt, mint valami sületlen trétáról, nem vette azt sem komolyan. Családját sem vette tulságosan szívére s ha egyáltalán valami gyöngédség lehetett benne, azt szíve mélyén tartogatta s abból néha-napján kis szöszke lányának jutott valami morzsa. Talán ez iránt érzett némi szeretettét, — de azt se mutatta.

Amint lelke elröppent, visszazétt. Ott látta saját magát feküdni disztelenül, a rendetlen ágy, lavar és felborított butorok közt. Elbámult mikor látta, hogy

Boldog új évet.

írta: TRAUM PÉTER.

Ha az élet megemberelné magát és hozzáadná az évekhez azt, a mit azok első napján fölszínre vet, akkor igazán megváltoznék a világ. Akkor az évek verődéseiben, az idők kavardásában elő állna az ujság, a „boldog ujság”!

Új év napján tulajdonképen csak ezt lehet kívánni. Az évet magát nem kívánhatjuk; nem tölünk függ és úgy is eljön. S ha eljön, tudjuk, hogy olyan lesz, mint a többi s nincs is mit kívánni rajta. Mint idő, olyan, mint a többi, s mellékes, hogy 1910-re vagy többre, vagy másra van kereszelve. Lesznek ennek is köz- és vasárnapjai ép úgy, mint a többinek. Méretei ép úgy beleilleszkednek az időbe, mint az eddigi évek. Lesz ennek is farsangja, meg halottak napja. Lesz ebben is lakadalom, meg temetés; lesz öröm és bánat, nevetés és sírás.

Ezt tudjuk előre s ez nem ujság. Van azonban valami az években, a mi tölünk is függ. Ez az évek tartalma. Ezt már mi emberek csináljuk s bizonyára erre vonatkozik a „boldog új évet” köszöntés.

Hát mondjuk csak ki még egyszer: „boldog új évet!” S hogy ha kimondottuk, akkor a tárgyilagos és jogos kritikájával mélyedjünk bele az életbe s kérdezzük, hogy mi kell? Van-e valami szükség? Bizony van! Kell egy boldog új esztendő vagy talán jobban mondva egy új boldog esztendő. A nyomorult ember idegeit folyton ez izgatja s mikor az év végén valamikép kibontakozik ennek csalódásaiból, mint a rab az ő börtönéből, akkor nek lesz a mellet és dobogó szíve odaáll, mint Botond, a végtelen idő érzekapujához és szeretné kinyitni egy szép új évet az ajtaját . . .

Pedig mondom, hogy az évek boldogító tartalmát mi csináljuk. Tehát csináljuk meg s akkor boldogok leszünk. Szakítsunk az előbbi évek hibáival, botlásaival; hozzuk be a mi jobb és győztünk az időben s ennek egy parányi részecskéjében: az új esztendőben. Hozzuk be ezt a politikába, hozzuk be az erkölcsi felfogásba s hozzuk bele a hit alkalmazásába. Akkor biztos a boldog új év!

Sajnálatos ennek a magyar népnek a politikai helyzete! Van abban nyomor, üldözés, mellőztetés de — öngyilkosság is. Széles hátával megvédi a keletől nyugatot, de azért különös hálaképen nyugatról folyton csak pofozzák. S a magyar ezt türi. Kesereg rajta, de türi. Mivel pedig türi, megvakul s nem tekint önmagára. Így azután nem veszi észre saját hibáit sem s egész élete másban nem merül ki, mint abban, hogy lelkesedik, rajong, panaszkodik, de tenni nem tesz semmit. Olyan ő, mint a rab a sötét börtönben. Ez is sóvárogva néz a világgossá felé, mely cellája ablakredőit körülvilágítja,

párnája csupa vér. Hm — gondolta — magam sem hittem, hogy tüdőbeteg voltam. Na, csak hogy egyszer már tul vagyunk mindenben. Látta feleségét a másik szobában, a mint fiatalon elfonnyadt, mit sem sejtő arccal rendezgeti a vasárnap reggelre való tiszta fehérneműket. Látta a cselédet a konyhában, a mint krumpolit hámozott. Ebből sem eszem legalább — gondolta vidáman. Es látta végül a szőnyegen játszani az anyja szoknyája mellett három éves kis lányát. Ez kellemetlen érzés volt, így gyorsan letett a szemléldőcsről és vidáman neki vágott a végtelen ürnek.

Ki tudja meddig bolyongott már ott, — mert hiszen ott nincs nappal, nincs éjjel, tehát nem lehet számolni a 24 órákat sem, mint a földön. Már épen unatkozni kezdett, mikor egyszerre csak árnyakat vett észre maga körül. Lassankint megismerve őket. Ez itt az apám, az az anyám amott. Közéjük lebegett és jókedvűen köszöngte őket. Am azok hidegen néztek rajta végig, nem akarták megismerni. Rosz voltál, gazember voltál Zsiga — mondták, elkártyáztad a pénzedet, elittad az egészségedet, azt a szegény, kutya hűségű jó feleségedet verted, ha csupán a szavaddal is. Menj, menj innen, itt béke van, — nem kellesz, nem ismerünk el fiunknak, menj!

Es Zsiga ment tovább. Nem hallotta meg, — hozzá volt szokva, hogy ő vele is úgy érezzen mindenki, mint ő másokkal. Nem sokára új lelkek közé jutott. Ez már kellemesebb társaság volt; valamennyi ismerős. Ez itt az a részeges cimborá, aki tavaly lötte agyon magát; amaz ott Manczi, a „kék golyó” pénztáros kisasszonya, aki mérget ivott. Így ráismert sorba a vidám cimboráira és új ismeretségeket kötött. Kellemesen telt ettől kezdve az idő. A cimborák elmagyarázták neki, hogy hol élnek a lelkek tovább, a földi élet után mit csinálnak. Elmondták, hogy a vidám, könnyelmű lelkek a Nap körül sűtkéreznek, abban a vakító fényözönből,

TÁRCZA.

Fekete karácsony.

Bohém szobám ablakában
Nyoma sincs a télnek
De nem azért, mintha itt bent
Talán fűtenének.

Ninesen kedve egyszerűen
Kinevetni a világot,
Ablakomra jégvirágot
Festeni a télnek!

Kint az uteza sáros uteza
Lámpáktól világos,
Betlehemes gyerekeknek
Énekétől hangos.

„Ma született a megváltó”
Hangzik minden ablak alatt,
S míg én búsulok — az alatt
Vigan van a város.

Uram Jézus! el sem merem
Képzeln, hogy volna.
Hogy ha az én szobámban is
Karácsonyfa állna.

Minden háznak van vendége,
Csak én vagyok elhagyottan
Nekem nincs ki bánatomban
Egy vigaszt is szólna.

Éjtél van, a nagy misére
Huzzák a harangot,
En azalatt elismételtem
Ezt az imádságot:

lejt, hogy ha bünei nem volnának, hát nem volna a börtönbe.

Tagadhatatlan, hogy a lefolyt utolsó évtizedek alatt politikai botlás, erkölcsatlenség követtünk el. — n politikai öngyilkosságát törtük a fejünket. Így le gyengültünk, kifelé pedig tekintélyt veszítettünk. Irtunk olyféle irányoknak, melyek nem a mi vérünk- valók s melyekért, ha meggyőződésünket adtuk, big ki kellett aludni mámoros fejünket. Különösen or vétkeztünk nagyot, mikor az istentelen materialis- must állítottuk föl minden téren bálvány gyanánt. Ennek pl. a politikában — bármilyen túrcsa is a kijelen- és — liberalismus volt a neve. Nem a liberalismusról általában van itt szó, hanem arról, melynek az Isten volt a legnagyobb szálka a szemében. S valljuk be és ne tagadjuk, egy időben ez nekünk nagyon tetszett! Istenünk lett, ezégérünk lett vagy jobban mondva: ezégünk! Arult nekünk eszméket, mint Mauthner mag- vakat. S valamint pl. a pesti városiglet egyes telepein vagy virágágyain ott diszelegnek a táblácskák, hogy: „Mauthnertől vett magvak szerint van e terület beül- tetve”; így tett a liberalismus is. Mindenüvé ráirta a nevét. A min pedig nem volt ott a ő peccsétje, annak pusztulni kellett, ha mindjárt szép is, jó is volt. Nos és valójában mégis mit vettünk tőle? Először is abszol- ut államhatalmat, azután a szabad erkölcsiséget, az Isten- től való függetlenséget. Ezekre azután ráadásul hozzá- adott jelszó gyanánt egy, a mai napig sem igaz frázist: a népek boldogítását. És mi hasznunk lett e szép hang- zásu nevékből? Az, hogy a magkereskedő, akarom mon- dani a tulajdonos: milliomos lett; a társadalom molochja, a melybe a nemzet kénytelen siró hangok mellett a sa- ját gyermekeit beledobálni. Látszatra széppé tette az életet s ezzel csábított. Beleburkolta eszméit az emberi- ség legszentebb javaiba: hitbe, kultúrába, tudományba, művészetbe s azért úgy látszott, hogy nagy eszmék jegye áll.

Valamiképen úgy állt bele az emberi törekvések éjjelbe, mint a modern új technikai vívmányok egyik csodája: Weiswange lepkeirtója. Mikor a lepkék megpil- lantják éjjel a lepkeirtó tölcésérbe illesztett fényoszró világosságát, ezrestől tódulnak feljé és belerepülnek. Bent ezután a szelvény egy-kétszer körülesapja őket s végül összetörött szárnyakkal kidobja a sötétbe. Hát mi is törött szárnyakkal, sebzett szívvvel, lefokozott erkölcsi érzéssel kerülünk ki a materialismus hengeréből. Látnak, hogy az élet sajnálatosan súlyed letel. Megren- dülünk a hajmeresztő gonoszságok láttára. Maholnap már a levegő is mérges lesz. Látnak, hogy az erényre támaszkodó társadalmi alapok megínognak, mert a bűn árville álomosa őket. Látnak és nézzük, hogy az erény ellensége hatalmas lett, mint Sámson és rombadönti a szentélyeket. Szónokolnak és ígérnek, beszélnek és nem boldogítanak. Volt idő, mikor igazán egyéb se kellett, mint részeg választó és adózó polgár! Sokkal különbül most sem állunk, mert hisz tapasztaljuk, hogy a világ hatalmasain minden törekvése oda irányul, hogy meg- tarthassák hatalmi posztójukat. Az erre irányuló intri- kák összessége: a politika! Boldog új évet!

Azután, mire való volt a szabad erkölcs hirdetése? Szabadabbak vagyunk-e, mint voltunk? A szabad erkölcs- ben züllött az erkölcs s nem vagyunk jobbak. Még a kulturát is lejtőre vitte! Ez is az állatot esiklandozza az emberben: „das unausrottbare Thier.” A verizmus egy időben félelmetesen vetkőztette az embereket s a művé- szet nevében a kirakatokban, műcsarnokokban egyebet sem lehetett látni, mint az állatra vetkőző ember kép- pát. Magasabb eszményiség híjján a képtárak szaporod- tak, de az izlés romlott s alig van a lelkekben egy egészséges gondolat. Milyen szegénye a kulturális em- bernek, hogy a tudomány nevében akarja Weininger Ottó azt a manicheisztikus fölfogását bizonyítani, hogy a nő csak szexuális szempontból jó tekintet alá. Szegény az is, hogy *Heltai* Jenő arról zeng éneket, hogy a női erények között legtöbbször kell becsülni a butaságot. Vagy pedig az mi, hogy nem is olyan régen a budapesti nem- zeti színházban olyan darabnak tapsoltak az emberek, melynek az volt a jelszava: hogy „nincsen nagyobb, kegyetlenebb bestia a világon, mint a becsületes ember”?? Hát nem látjuk, hogy a kultúra sem abroncsolja meg a világot, ha nincsenek magasabb elvei? Csodálkozunk-e akkor azon, hogy a napokban a gyulai börtönből ki kel-

lett lakoltatni a férfi rabokat, mert hely kellett 400 gyermek bűnösnek? 400 gyermeknek, akik között nem- csak szegények, hanem hivatalnok gyermekek is voltak! Ne mondja senki, hogy ezek a dolgok csak a sötét háttérből kikapott dolgok. Ne mondja! A háttérben, a dolgok kulisszái megett veszélyes irány lappang, mely irtogatja az emberből a lelket. Ha tovább is így megy, akkor féltő, hogy a gyermekeknek is kell majd külön börtönöket emelni.

Hát kezdjük előlről: Boldog új évet!

Újévi tanácsok.

Egy régi közmondás jut eszünkbe: „A jó tanácsot, bár honnan jön, meg kell fogadni.” Arany igazságot rejt e közmondás, mert az ember önmagának mindig a leg- rosszabb tanácsadója.

Mi nem szívesen szoktunk tanácsot adni, különö- sen nem pedig annak, ki az előtt nagyon begombolkoz- zik és soha sem fogadja meg. Most sem élünk e jo- gunkkal, ha arra már több ízben fel nem lettünk volna kérve és pedig oly egyének részéről, kik mégis csak kell, hogy nyomjanak valamit a latban.

Már azonban nem tudunk kitérni ez elől és van is abban valami, hogy ezt tőlünk követelik.

Előre bocsájtsuk, hogy abban a hitben vagyunk, miszerint tanácsunknak nem sok eredménye lesz; de mégis eleget teszünk részben a közhajnak és azoknak, kik jobbképp észszel gondolkozva erre bennünket ösztö- nöztek.

Tisztelet a kivételeknek és ne vegye magára az, akinek nem inge; de nagy általánosságban kell oston- kat kibontani és azzal oda vágni, hol azt meg fogják érezni.

Szomoruan tapasztaljuk, hogy nagy arányokat öltött a már nem is titkolt és leplezett erkölcsatlenség; az al- kohol tulságos élvezésében tetreng az emberiség egy jó része; és e kettőnek okozati következménye a sok bűn, melyről a bíróságok a tág körü törvények mellett, csak kisebb részben, de mégis megdöbbentő statisztikát tu- nak nyújtani.

Reá térve az elsőre, igen alkalmasnak találjuk az „Ung” című lap f. évi 102-ik számából a következő szemelvényt itt szó szerint közölni és pedig:

„*Határozat a felirónők ügyében.* A képviselőtes- tület is, meg a lapok is foglalkoztak a kávéházi fel- iró nők ügyével. Újabban a városi tanács, mint I. fokú iparhatóság hozott határozatot a feliró nők fel- vétele és elbocsátása körüli visszaélések megállításá tárgyában. Az iparhatósági megbízott jelentette ugyanis, hogy megütözéssel tapasztalta, miszerint egy idő óta a kávéházi segédek, másképp felirónők felvételekor azon káros gyakorlat honosodott meg; mikép az illető fel- irónő havi átlagos 30—40 korona fizetését sokszorosan felülhaladó 200—400 korona előleg adatik már előre el- készített nyomtatvánnyal, mely összeget a gyakorlat szerint 3 napi felmondással bármikor elbocsátható segéd kifizetni képes nem lévén, helyette a kávéházi ügynö- kök vállalják el, illetve adják át ezen adóssággal a le- ánynt más gazdáknak, a mi különösen szűz leányoknál valóságos embervásár számba megy és a mint két szo- moru eset tanúsította, a szerencsétlen helyzetéből sza- badulni kívánó leánynak nincs más választása, mint a halál. A tanács most utasította az iparhatósági biztost, hogy minden tudomásra jutott visszaélést jelentsen be a rendőrkapitánynak, súlyosabb esetben tegyen feljelen- tést a kir. ügyészségnek. Együttal közölni rendeli az ügynökökkel és kávéháztulajdonosokkal, hogy a munka- könyv adósságért vissza nem tartható, továbbá hogy adandó esetekben a tanács egy havi bért felülhaladó előleg iránti követeléseket figyelembe venni nem fog, illetve a könyvnek e czimű visszattartásához hozzá nem járul.”

Ez a cizált közlemény világosan mutatja, hogy mennyire előbb járnak másutt az emberek, mint nálunk, hol már megértük azt is, hogy kifestett dákák ülnek a kávéházak és koresmák ablakában és esalogatják be a vendégeket csak azért, hogy aztán a tulajdonosnak szép hasznót hajtsanak és azok, valamint az ügynökök az ő börtönön vagyonosodhassanak.

Vajjon nem lenne-e jó ezt a határozatot Rimaszom-

Péter-Pálkor kerül legközelebb hozzánk a „sárgolyó- bis.” De lemmi nem jött kedve senkinek, csak Zsigának. Kinevették érte. Erre Zsiga elhatározta, hogy csak azért is lemegy. Megindult tehát, repülve a Földre. A többiek hangosan nevettek utána.

— Csak nevensenek, — gondolta, — kíváncsi va- gyok csak, nem szementimentális. Kiváncsiság csak, hogy vajjon mit csinálnak. Megélni megélték, az bizonyos, mert a feleségem szép asszony még mindig, megél a jég hátán is. Az meglehet, hogy ellicizálták a temetés után, mert sok volt az adósságom. Az is meglehet, hogy már utközben találkozni fogok velük, ha nem birták a nyomorúságot. Mindegy — megnézem, milyen ott a világ.

Zsiga tehát efféle tisztességtelen gondolatok közt jutott le a földre. Eltalált a házig, de abban már más- sok laktak. Zsiga gondolkozott és gondolatai abban esucsosodtak ki, hogy feleségét, ha megakarja találni, nem háromszobás lakásban kell keresnie, hanem — ej, hiszen szép asszony volt! — vagy négy, esetleg öt szo- básban, vagy két, esetleg egy szobában. De aztán az is eszébe jutott, hogy a kis város nyelve miatt aligha- nem csak a két szobás lakásba jutott szegény feje. Arra nem is gondolt, hogy az a kutyahúség a siron tul is tarthat.

Sorba vette tehát a kis lakásokat. Karácsonyeste volt, fehér este volt, ragyogó csillagokkal és ragyogó ablakok- kal. Amint bus esti szél formájában eljutott az alsó vá- rosba, meglelte, a hátramaradt fészek alját. Legelső sorban az lepte meg hogy a felesége tekete gyász hord. Arca még halványabb, ha ez egyáltalán lehetséges. Zsiga nem látta még ötet gyászban, hát meglepődött. Azután látta, hogy csak egy a szobák száma, még csak nem is kettő és az az egy szoba a konyhából megmaradt butorral van berendezve, a régi lakásból csak egy diszes szekrény maradt meg. Persze! a licizáció — gondolta Zsiga és

batban is meghozni, a hol körülbelül 20 pinczéri alkal- mazott közül 14 e szomorú gárdából kerül ki; de volt olyan idő is, mikor 37 ilyen szegény teremést számol- hatunk össze városunkban s ha nem hoz a város vala- mi üdvös határozatot — lesz is.

A második, melyet cikkünk keretében igen aján- lunk figyelmébe az alsó néposztálynak is: az alkohol tulságos élvezete. E kérdésnél van ugyan mentő körül- mény, mely nevéstéségesnek tűnik fel, még pedig az, hogy a magyar ember örömeiben és bánatában is iszik, de iszik más nemzetiségű ember is. Ebből a lelki okokból egy esepet sinés szükség az ivásra, de mentségül hoz- ható fel, hogy az úgy ragad már gyermekkorában az emberre, akár csak a dohányzás, a verekedés, a lopás, a virtuskodás stb. Ezt hallja a gyermek már kicsi korá- ban, nem esoda tehát, ha szokássá fajul és iszik, ha nem is esik jól neki. Azt mondják a kártya és a szesz az, mely minden embert rabjává tesz és megöl. Teljesen igaz. A kettő között csak az a különbség, hogy a kártyán legalább nyerni lehet, így tehát, kinek szerencsése van, az eredményvel is járhat. Az ital azonban csak anyagi és testi kárt okozhat, tehát ez az emberiség legvesze- delmesebb ellensége, mely nem csak a család-apát öli meg; de megöli egész családját is és ezért van napiren- den a sok családi rém-dráma és öngyilkosság, megelő- zőleg pedig a munkátlanság, melynek eredménye ott, hol erős az emberi szervezet: a koldusbot a következ- ménye.

Itt is, hogy neheztelés ne érjen bennünket, reá mu- tatunk a losonczy lapokra, melyek bőven foglalkoznak ma e kérdéssel, sőt ott már szép számmal megalakult az alkohol-ellenes társulat is. — Nálunk, az igazat meg- vallva, ellenkezőleg, szaporodnak a korbelyek, de másképp nem is lehet; mert koresma koresma mellett van, tehát lépést kell tartani azok számának emelkedésével a kor- helyeknek is.

A községekben már csak történik valami, mert első sorban a lelkesek, a tanítók hatnak az emberekre valamennyire, a hatóságok pedig a koresmai zárással csökkentik az embertelen állapotokat. Sőt ezt, mivel meggyőződünk előre róla, többi megyebeli városaink- ról is elmondhatjuk, hogy egy pár év alatt örövendes változások ment keresztül különösen *Nagyőröze* és *Rozs- nyó* városok, hol még a hatósági személyek sem marad- hatnak zárórán tul a koresmában.

No, de szeretnénk látni és megérni, hogy Rima- szombatban valamelyik pap a koresmázás ellen merne prédikálni, azt ugyan menten lezuhán a katedrálból és ugyan hogyan merne a különben erélyes *Takács* rendőr őrmester zárórát csinálni, mikor valamelyik hivatalnok vagy polgár ur mulat.

Elismerjük, hogy rendőreink megteszik a kötele- ségüket, de hát, ha felszólításainak eredménye nincsen, ők nem dobhatnak ki senkit a koresmából, egyéb nem marad tehát, mint reggel jelentést tesznek és a kores- máros, vagy kávé pár korona büntetéssel a markába nevet, mit már előre bevett a vendégeken. Ez a rima- szombati esend- és erkölcsös élet ma, melyet senki két- ségbe nem vonhat és ez egyik nagy hibája a mi városi társadalmi életünk szétszűllésének. Igazat állítunk, hogy van egy-két szállodás nálunk is, ki üzlete hírneve ér- dekében betudja tartani a rendet, de ő issza meg annak levét; mert vendégei ottan hagyják és mennek a nyitva levő másik koresmába: ez sem az igazsággal, sem pedig a tisztességgel megélhetéssel össze nem egyeztethető. Ezen pedig nem tud segíteni más: csak a hatóság, ki kérlelhetlen szigorral járjon el, s ki többször tör zár- órát, tegyen előterjesztést az italmérsi engedély elvo- nása iránt.

A berugott ember is hibázik, de menti ittas álla- pota; azonban azért, hogy a rendőrséggel még grom- baskodik és kiletére hivatkozik, szintén büntetéssel kell sújtani.

Most csak részben teszünk eleget azok kíváncsá- gának, kik jelen cikkünk megírására serkentettek és kértek, mert éjjeli nyugalmuk van sokszor zavarva; de ha a viszonyok nem változnak és a hatóság a jövőben is lanyha ellenőrzést és eljárást fog tanúsítani s tovább türi, hogy zárt szeparékban éjjelről-éjjelre dorbézoljanak és étkelen lármával zavarják a hajnali órákban a békés alvó közönséget, élő példákkal fogunk esetről-esetre be- számolni.

nagyon természetesnek találta a dolgot. A kis lány sem lepte meg, csak azt morzsolta magában, hogy minek ad rá az anya fekete ruhát, mikor abban az ilyen csöpp- ségek olyan szomorúak? Új az egész szobában csak a sarokban álló varró-gép volt, tele félben hagyott varni valókkal. Tehát varr, — gondolta Zsiga és szerette volna annak a fekete ruhás asszonynak a fülebe sugni: menj, hiszen szép vagy! mit nyomorogsz! liba vagy, nem ér az semmit, — fő jól élni, könnyen halni, azután úgy is mindegy lesz, hogy mi voltál odalent. De hát nem szól- hatott.

Az asszony e közben felterítette fehér abrosszal a surolt konyha asztalt. A nagyobbik kalapos lámpát tette rá fel. Azután a szekrénybe nyult. A kis lány feszülten figyelt. A szekrényből papirost vett elő és abból az asz- talra tett egy ökönyi krumplicukrot, két és fél darab szentjánoskenyeret, három darab szalonzukrot és egy magavarra kis télikabátot. Erre letérdelték és Zsiga jól hallotta, amint a gyerek halk, vékony kis hangján rá- kezdte:

„Én kis róza, gyöngy morzsa
Nem jártam még iskolába
Mégis tudok imádkozni
Az istennek hálát adni. Amen.”

Zsigát minthas szíven ütötte volna valaki. Eszébe jutott, hogy tavaly micsoda ragyogó karácsonyát esi- nált egy éjszakai nyereségéből, mennyi játék meg min- den volt az alatt? És most ez a kis jószág hálát ad. Miért? a krumplicukorért? a nyomorúságért? annak a bitang apjának elpusztult életeért? Vagy miért?

Zsiga, aki egész életében nem sirt, ha csak nem mérgeben vagy berugott állapotában, keserves erős zo- kogásra fakadt úgy, hogy valamennyi rozoga ablak zö- rögni kezdett. És amit életében sohase cselekedett, hal- kan, lélekhez illő simasággal esókolta meg a kis szűzke- ártnak a homlokát.

Ha a kereskedelmi utazókat kérdezik meg, azt fogják mondani, hogy nincs a közelben oly város, melyben hasonló állapotokat tapasztaltak volna. Ezekre a sok helyen megforduló egyénekre hivatkozunk tehát, mint koronatanukra.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete decz. 29-én tartotta az évben utolsó közgyűlést dr. Kovács László polgármester elnöklésével. Kellemesen lepett meg mindenkit a nagy terem szép villanyvilágítása. — Jelen voltak: Czinke István, Elthey Frigyes, Jacsó Pál, dr. Kármán Aladár, Szabó József kozma, Singer S. Leó, Sütő István, Szomolnok Antal, Szabó István, Rónay Gyula, Varga István, dr. Zehery István.

Első tárgya volt a belügyminiszterium által Rimaszombat segélyezésére kiutalt 8500 korona mikénti felhasználására vonatkozó tanácsi javaslat. A drágasági pótlék felhasználásával történt meg a felosztás, úgy, hogy a tisztviselők többletfizetése ez: dr. Kovács László 280 kor., dr. Gyürky Pál 400 kor., Galamb Kálmán 590 kor., Percz Samu 540 kor., Cseh I. 480 kor., Kohút L., Vigh G., Fábry Zoltán 790—790 kor., Török Pál 480 kor., Rozinay Gy., Pásztor Pál 380—380 kor., Komlóssy L., Szöllőssy L., Angyal J. 580—580 kor.; összesen 8430 koronát. A felmaradó 70 korona a rendőrség legénység állományából két örvezető czimmel ellátott rendőr 35—35 korona pótlékot kap; így kijön a 8500 korona.

Intitőrész Endre ügyész kifogásolja, hogy az orvos, ügyész és mérnök nincsenek a rangsorban felvéve s indítványozza, hogy ezt a város kérelmezze.

Sütő István ellentétes állásponton van, mert ezek magánykormányt is folytatnak. Elismeréssel szól a polgármester évi jelentéséről, de rámutat az abból előtűnő szomorú képre, hogy t. i. az adótervezés 200,000 kor. és az adminisztráció 230,000 koronába kerül. Indítványozza, hogy a szervezeti szabályrendelet sürgősen revideáltassék, a fölösleges állások szüntessenek be vagy vonassanak össze. — A polgármester felvilágosítással szolgált, hogy a képviselőtestület már utasította erre a tanácsot s néhány hét alatt meg is kezdődnek a revizióra vonatkozó munkálatok.

A közgyűlés elfogadta a tanács előterjesztését. A polgármesternek nagy gonddal összeállított jelentéseért elismerést szavazott a közgyűlés.

A Mikszáth-jubiläum alkalmából a jubilaris dízműnek 120 koronáért egy példányban való megrendelését elhatározta a közgyűlés és tudomásul vette Tóth Béla városi építési tanácsos mérnöknek bejelentését, hogy a módosított szabályrendelet reá vonatkozó részét, hogy t. i. magánépítéseket nem vállalhat, kötelezőnek ismeri és mérnöki állását megtartja.

A mezőrendőri kihágási ügyekben a polgármester helyettesül a rendőrkapitány bízott meg az ítélkezéssel. Végül két illetékességi ügyben hozott a közgyűlés elutasító határozatot s ezzel a közgyűlés a polgármester lelkes elttetésével véget ért.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont” az 1909. évvel pályafutásának harmadik évtolyamát tejezé be.

Mikor a közvélemény organuma ilyen szép tisztességes multra hivatkozhatik, nincs szükség akkor hangzatos felhívásra. Minden szóvirágnál ékeesebben beszél az, hogy a „Gömör-Kishont” szerkesztésére egy arra hivatott gárda vállalkozott, mely igyekszik e lapot a régi komoly és magas niveau tartani és folyton fejleszteni.

A „Gömör-Kishont” régi kütűzött céljához ezután is hű kíván maradni. Tárnyilagosan, hűségesen regisztrálni akarja és fogja a vármegyei, városi és az egész társadalmi élet eseményeit. Elfogulatlan bíráló lesz ezeknek a folyó évben is, s a nemes cizélok mindenkor igaz szívvel, őszinte jóindulattal fogja felkarolni és támogatni.

Munkájához kéri a nagyérdemű közönség erkölcsi és anyagi támogatását a folyó 1910-ik évben is.

Midőn a lejárt előfizetés megújítását kérjük, egyszermind azokat, kik az előfizetési díjjal hátrálékban vannak, kérjük ebbeli kötelezettségüknek minél előbb eleget tenni, mert ellenkező esetben a lap küldését megszüntetjük.

Előfizetési díj: Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.

A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Hírek és vegyesek.

Boldog újévet! Lapunk előfizetőinek és munkatársainak örömteljes, boldog újévet kívánunk! Rimaszombat, 1910. január 1.

A „Gömör-Kishont” szerk. és kiadóhivatala.

Alapítványi-hely adományozása. A király a konzuli akadémiában a magyar állam-kincstár terhére kizárólag a magyar állam kötelekébe tartozó növendékek részére szervezett üresedésben levő egyik alapítványi-helyet márkus- és batizfalvi Máriaasszony Zoltánnak, Máriaasszony László tb. vármegyei árvaszéki elnök tehetőségére, derék fiának adományozta.

Újévi üdvözlés. Kubinyi Aladár curiai bíró, törvényszéki elnököt, figyelemmel gyengélkedésére, a kir. törvényszék, a kir. ügyészség, a kir. járásbíró és ügyvédi kar írásban kereste fel és üdvözölte az új év alkalmából. — A többi hivatalos újévi üdvözlésekről, a mennyiben azok a mai nap délelőttjén tognak megtörténni, csak a jövő számunkban referálhatunk.

Főúri nász. Báró Maillot de la Treille Nándor, néhai Báró Maillot de la Treille György es. és kir. kamarás és neje szül: Báró Beust Margit es. és kir. csillagkeresztes hölgy fia f. hó 8-án délelőtt 11 órakor Budapesten a Mária-utcai Jézus szent szíve templomban tartja házassági egybekelését néhai zásadányi és törökszentmiklósi gróf Almásy Arthur — vármegyénekbeli volt főszolgabíró — és neje szül: magyar-izségi Izsépy Etelka leányával-Mária Anna grófnővel.

Eljegyzés. Szakall Dezső Rimamurány-salgótarjáni vasgyári tiszt Korompán, Szakall Vincez arvaszéki elnök fia. — eljegyezte Szabó Béla egri érsekségi főtiszt kedves és bájos leányát: Margitkát.

Választmányi ülés. A helybeli kaszinó decz. 30-án Kubinyi Aladár elnök és Samarjay János alelnök akadályoztatása folytán Medveczky Sándor igazgató elnöklés mellett ülést tartott. A jegyzőkönyvet dr. Intitőrész Endre vezette. A választmány a lapok rendelkezése ügyében határozott, s a pénzügyi bizottságot megbízta a számadások vezetésével. E bizottság tagjai az elnökségen kívül: dr. Kovács László, Baksay József, Kubinyi Andor, Kolbay Sándor, Madarász Pál és dr. Wallentini Dezső. Az alapszabályok újabb módosítására kiküldött bizottságot, melynek tagjai: Bornemisza László, Szakall Vincez, Kolbay Sándor, Lukács Géza, dr. Kovács László, dr. Török József, felkérte a választmány, hogy a közgyűlés előtt választmány elé terjessze majd a módosításokat. A pénztárnok sajnálattal jelentette, hogy a beiratkozott 227 tagból már csak 153 tagja van a kaszinónak és sok a hátralekös tagsági díj.

Eljegyzés. Paál Gyula balogi körorvos eljegyezte György Jolán balogi tanítónőt.

Halálozás. A helybeli m. kir. ménteleposztály rokonszenves, derék segédtisztje: nemesvidi Kiss Loránd főhadnagy, ki csak ez év május havában lépett elő, december 30-án Budapesten a helyőrségi kórházban 32 éves korában elhunyt. Ma 1-én temetik a korán elhunyt tisztet Budapesten: végtisztességtételére Nagy Aladár főhadnagy, osztályparancsnok Budapestre utazott s tisztársa ravatalára koszorút helyezett.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága decz. 29-én idb Rébely Miklós elnöklés alatt ülést tartott, melyen Molnár Lajos ügyvezető-igazgató több előterjesztést tett, melyeket az igazgatóság elfogadott. Ezek közül legfontosabb az, hogy az igazgatóság elhatározta, miszerint országos akciózt indít a felvidéki beteg munkásai részére nagyobb szabású munkáskórháznak Rimaszombtatban s a tüdőbeteg munkások részére a közel vidéken sanatóriumnak létesítése érdekében. Az erre vonatkozó módoszatok és intézkedések megtételét az igazgatóság a kiküldött bizottságra ruházta. Az ülés végén az elnök meleg szavakkal fejezte ki jókívánságát az igazgatóság tagjainak az új év alkalmából.

Öngyilkosság. A ker. munkásbiztosító pénztárnál július 1-je óta alkalmazott gépirónó: Ganzfried Teréz most elhagyta állását s decz. 23-án Kispesten tartotta esküvőjét Kubinyi László kövecsesi okleveles gazdással. Mint a fővárosi lapokban olvassuk, december 30-án Budapesten a Szent István kórház előtti parkban az alig egy hetes asszony revolverrel mellbelőtte magát. Bevittek a kórházba az életveszélyesen sérült nőt, kinek tüdejét a golyó áttúrta. Tetteinek okát még nem tudják. A hír városunkban élénk szenzációt keltett.

Elhalasztott nőegyleti estély. Rimaszombtat és vidéke jót. nőegyesülete f. hó 28-án Molnár Józsefné alelnök és dr. Marikowszky Istvánné igazgató elnöklés alatt igen látogatott választmányi ülést tartott, melyen folyó ügyek és talyamodványok kedvező elintézésé mellett egyhangú egyetelméssel elhatározták, hogy tekintettel az egylet szerett elnökének Samarjay Jánosnének mélyeséges gyászára, a január 8-ra tervezett jótékony mű-estélyt véglegesen elhalasztják. Igazgatói előterjesztés alapján jegyzőkönyvi hűlés elismerést szavaztak esetneki Gyürky Pál ev. főesperesnek a szertet-fa alatt tartott apostoli szép beszédjeért, Kathona Géza polg. leányiskolai igazgatónak és tanári-karának, Matolcsy Pál igazgatónak és Szűcs György ref. kántornak a gyönyörű mű- és szép egyházi énekekért, dr. Veress Samu igazgatónak és a főgimnázium tanári-karának a tornacsarnok szíves átengedéseért.

Szabóiparosok továbbképző tanfolyama. A mult számunkban említettük, hogy a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága városunkban a szabóiparosok részére továbbképző tanfolyam létesítését tervezi. E tanfolyam felállítására ezéjjel a miskolczi kereskedelmi és iparkamara felhívása folytán a helybeli ipar-terület lelkes vezetősége f. hó 27-én délután 4 órára a városháza tanácstermébe hívta a helybeli szabómestereket, hogy velük a tanfolyamra vonatkozó tudnivalókat közölje, illetve az előadó órák elhelyezése felől tanácskozzék. Az értekezleten, melyet dr. Kovács László polgármester vezetett, s melyen a helybeli szabóiparosok csaknem teljes számban megjelentek s a tanfolyamra beiratkoztak, a jelenlevők abban állapodtak meg, hogy a polgári olvasókönyvben elhelyezendő s január 3-án délután 5 órakor megnyitandó tanfolyam órái mindennap d. u. 3 órától 7-ig tartassanak meg. Dicséretes dolog, hogy szabóiparosaink önképzésük érdekében a tanfolyam létesítését tömeges jelentkezésükkel úgy megkönnyítették.

A zenekar a munkásokért. Oláh Gyula derék primásunk jól szervezett zenekara holnap (vasárnap) d. u. 4—6 óráig a Hungária szálloda kávéházában hangversenyt rendez, a melynek jövedelmét a Rimaszombtatban létesítendő munkáskórház alapja javára fordítja.

A rimaszombati izr. nőegylet 1910. január 15-én tartja fölolvással egybekötött hangversenyt. A műsört jövő számunkban fogjuk közölni, de annyi már most is tudomásunkra jutott, hogy a fölolvásra sikerült Lux Terka budapesti hírneves írónőt a „Pesti Hírlap” közkedvelt tárcza írójait megnyerni. — Jegyek előre válthatók: Lécai Izsó könyvkereskedésében.

A postahivatal karácsonya. A helybeli kir. postahivatalnál ez idei karácsony előtt olyan óriási forgalom volt, a melyenre a legöregebb postások sem emlékeznek vissza. A közönség zaklatta is eléggé a hivatalt, melyről legnagyobb elismeréssel kell szólnunk, mert a forgalom kifogástalan lebonyolításával nehéz munkát végeztek a derék tisztviselők, kiket méltán megillet a dicséret.

Írnoki állás. A helybeli kir. járásbírósnágnál az irodatiszti állás megszüntetése mellett rendszeresített írni állás üresedett meg. Pályázni lehet az állásra 1910. január hó 28-ikáig.

Kereskedelmi kamarai ülés. A miskolczi keresk. és iparkamara mult héten tartott az évben utolsó ülésén városunkból Varga Lajos, Rozsnyóról Feyman László és id. Varga József jelentek meg.

Cabaret Feleden. A régi feledi mulatságoknak igazi jó kedve újult fel decz. 28-án (kedden) este megtartott cabaret-ben. Városunkból is szép számmal rándultak le, hogy gyönyörködjenek a „rimapentelei” műkedvelői előadásban. De talán nem is bánták meg! Hisz a feledi műkedvelők nagyon kedves vendégei: Beliczky Böske és dr. Terhes Sámuel szereplése művészi niveau-ra emelte a cabaretet. Beliczky Böske olyan naiv, olyan bájos, oly igazán szerelmes volt Tibor főhadnagyba, az ő „Bekvartélyozás” című monológjában; dr. Terhes Samu olyan élces, lyra-pengető és szellemes conferenczier; Török László hamisítatlan „rimapentelei műkedvelő” Szentmiklóssy László érzésteljes, művészi zongorajátéka és Prepeliczay Oszkár melodramája magával ragadta a közönséget; Cotteley Géza és Krecsméry Miklóson sokat és jóízűen kacagott a közönség, s talán csak az vigasztalta a végén, hogy jön utána egy kis parázs táncz. Volt is utána csárdás, boston, közben vacsora, megint sok csárdás, négyes stb., de mindenek felett volt egészen hajnalig igazi jókedv.

Mulatság a munkáskórház javára. A helybeli kereskedő ifjuság élénk rokonszenvel fogadta a munkás kórház létesítésének eszméjét, s a derék gárda mindjárt az eszme felvetése után sorompóba állott és elhatározta, hogy a jótékony czéla január hó 22-én a Hungaria szálloda nagytermében háziyas estélyt rendez, melynek tiszta jövedelme a munkáskórház és sanatórium alap javára fordítatik. A nemes, szép eszme megérdemli a támogatást s reméljük, hogy a siker anyagi és erkölcsi tekintetben tényes lesz. A rendezés élén Altman Sámuel a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának alelnöke áll.

Álarczos bál Rozsnyón. A rozsnyói polg. társalgási egylet f. hó 9-én a városháza nagytermében házalajpa javára jótékonyczélu zártkörű álarczos bált rendez.

Mulatság Tornalján. A saájóvolgyi ifjuság Tornalján, január hó 15-én a tennispálya felszerelésének javára a „Fehérlő” szálloda nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez.

Árlejtés vasércterményekre. Dobsina város árlejtést irt ki a város tulajdonát képező vasérc-terményekre. A szerdán megtartott versenytárgyalás meddő maradt, mert a vaskó olesősága mellett is el nem fogadható árakat ígértek. Egyetlen ajánlattevő Coburg herczeg uradalma volt, mely azonban a kiküldési árat: 70 fillért nem volt hajlandó megadni s így új versenytárgyalást tűznek ki.

Gömörmege naptára. Az ötödik évfolyama a Gömör-Kishontvármegyei naptárnak, a vármegyei tiszti cím- és névtárral 1910. évre most jelent meg Lévai Izsó kiadásában. A naptárt Lukács Géza, dr. Veress Samu, Komáromy István és Matolcsy Pál szerkesztette, s a cím- és névtáron kívül dr. Veress Samunak Mikszáth Kálmárról [tartott felolvasását s a mult év képekkel illusztrált történetét talájk, s legelő a szépirodalmi részben Telek Sándor költeményét. A naptár ára 1 kor.

A „Bánya” karácsonyi száma. 124 oldal terjedelmű vaskos kötet van előtűnk, mely a magyarországi bányászati, kohászati s a velük összefüggő iparágak hű tükrét adja. Vagy 60 sikerült illusztráció az állami köszémbányászati jelenlegi állapotát tárja élénk. Ha nem tudnók, hogy aktiv újságírók „A Bánya” szerkesztői, csudálkoznánk azon, hogy alig két év alatt Magyarországon egy lap valósággal hangadó faktorrá küzdhessék fel magát, pláne oly konzervatív és oly elzárkózott társadalmi rétegben, mint amilyenek a bányászok. Ez a karácsonyi szám dokumentálja ezt. Czikkeit a hazai bányászati legkiválóbbjai írták. Így Wahlner Aladár és Andreics János min. tanácsosok, dr. Barlai Béla és Kövesi Antal főiskolai tanárok, dr. Papp Károly geológus, Joós Lajos bányatanácsos, dr. Reiner Ede igazgató, bányászati szakíró, Palmer Artur, Burdás Lajos, Somogyi Géza főmérnökök stb., stb. . . . Konstatálni kell azt is, hogy a magyarországi bányászati viszonyok külföldi informátora ma már „A Bánya”, mert ez az egyetlen lap, mely a bányászati eseményeket állandóan s híven regisztrálja, összegyűjti. Innen látható, hogy „A Bánya” mekkora nyeresége a hazai közzéadásági életnek. Szerkesztéséért dr. Bischitz Béla újságíró kollégánk felel, aki a kiadásában megjelenő lap olvasóit karácsonyi számában áldozatkészségével valósággal trappirozta, lévén „A Bánya” előfizetési díja mindössze évi 12 korona.

A vasuti bérletjegyek ismét átírhatók. A kereskedőcégek részéről váltott bérletjegyeknek átírására vonatkozó, addig érvényben volt szabályokat a a máv. ez évi márczius 1-én hatályon kívül helyezte és az átíratási engedelmet csak halálesetre tartotta tenn. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés é rendelet kiadása után nyomban felszólalt a kereskedelemügyi miniszternél, hogy a bérletjegyek átírása körül — szükség szerint szigorított ellenőrzés mellett is — helyezze újra érvénybe a régi gyakorlatot, mert az új intézkedés folytán a kereskedőcégek önhibájukon kívül sok esetben jelentékeny kárt szenvedének. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most leiratot intézett az OMKE-hez, a melyben közli, hogy méltányolva az Egyesület felszólalásában előadott indokokat, a kereskedőcégek által váltott bérletjegyeknél és a vonalesporokra szóló tétlárú jegyekre jogosító igazolványoknál az átíratást az ugyanazon céghez tartozó más személyre az érvénytartam alatt egy ízben január 1-től kezdve ismét megengedi. Az ellenőrzés hatályosabbá tétele végett ezentul a jegyek kiállításánál az a czélg is meg fog jöletetni, a melyhez a bérletjegyet használó egyén tartozik; az átíratás pedig csak az érdekelt kereskedő czélg írásbeli nyilatkozata alapján történhetik. Utítás továbbá az is, hogy az egy személyre szóló bérletjegyek ismét egy személyre, avagy a két személyre szóló jegyek ismét két személyre való átírása esetén ezentul a hátralekös időre eső összegnek nem tiz, hanem husz százalékat kell megtéríteni.

Eladó serki bor.

15 hektó jó minőségű serki bor eladó. — Érdeklődni lehet a serkei szeszgyár intézőségénél. (up. Feled.)

A három barát.

Ének mind a hárman,
Feláll egyik végre,
Elmegyek én — egy mond —
Az **Erzsébet-térre.**
Tigerman Adolfnak
Ékszer üzletbe.
Bíró Sára holnap
Üli nevenapiját,
Teljesítem tehát
Szíve akarat-t.
Zöldrubintos gyűrűt
Választott ki régen,
Megveszem s kívánom,
Hogy sokáig éljen!
Barnabás és Miklós
Utána érdekek,
De hogy mit vegyenek,
Azon töprengenek.

Ne töprengjék soká,
Mond Tigerman apó,
Van itt mindenféle,
Halvány és ragyogó,
Arany, ezüst, gyémánt,
Zseb- és fali óra,
Melyiken az órat
Madár kakukkolja.
Vagy ha tetszik éppen
Kerékpár, varrógép,
Gramafon és lemez
Olesó, biztos és szép.
(Rajta látható egy
„Iró a gyaly” védjegy!)
Orrosipetű, szemüveg
Fényképezési cikkek.
Arra, a mit nálam vesz,
Ingen betűt vésetek.

Ujévi üdvözlések megváltása. A Rimaszombati és vidéke jótékony növegyelete, valamint a gömörmezei magyar közművelődési egyesület rimaszombati köre javára ujévi üdvözlések megváltása címűen a következő adományok folytak be és lapunk útján kívánunk ismerőseinknek boldog új évet: **Samarjay Jánosné 2 k., Samarjay János 2 k., Molnár József 2 k., Molnár Józsefné 2 k., dr. Szabó Károly 2 k., Szabó Elemér 2 k., dr. Kovács László 2 k., Tóth Béla 2 k., dr. Löcherer Tamásné 2 k., dr. Löcherer Tamás 2 k., Institorisz Endre és neje 2 k., Bornemisza László 2 k., özv. Benkár Józsefné 1 k., dr. Institorisz Endre 2 k., özv. Újházy Tivadarné 2 k., Hecksch Bertalanné 1 k., Tigerman Adolfné 1 k., Imreh Sándorné 1 k., Eszényi Gyula és neje 1 k., Lefkovits Ferencné 2 k., Holländer Lajosné 1 k., Stech Kálmánné 2 k., Weisz Dávidné 1 k., Kohn Adolfné 50 f., Szoyka Pálné 1 k., Kosiner Vilmosné 1 k., Braun Zsigmondné 1 k., Blau Vilmosné 1 k., Kolbay Sándorné 1 k., Diekmann Lászlóné 1 k., dr. Gyürky Pál és neje 2 k., Róth Gézané 1 k., Miskolezy Lajos 1 k., Haas 1 k., Ródos 1 k., Enyediné 1 k., Konratovics Elekné 2 k., Lévai Izsóné 1 k., Deutsch gyógyszerész 2 k., dr. Baksay Dezső és neje 2 k., özv. Ragályi Gézané 2 k., Medveczky Sándor és neje 2 k., Fülep Benjámin 1 k., Kemény Erzsébet 1 k., Geduly Géza és neje 2 k., Szakall Andorné 2 k., dr. Kármán Aladár és neje 2 k., Vozáry Béláné 1 k., Cs. Gyürky Pál és neje 2 k., Lovsch Ödön és neje 2 k., Kerekes Dezsóné 1 k., dr. Vallentyi Dezső 1 k., dr. Zehery István és neje 2 k., dr. Veress Samu és neje 2 k., Krizsó Tamásné 1 k., Boczkó Dániel és neje 2 k., Süteő István 2 k., özv. br. Fischer Arnódné 2 kor., Bánhidó Istvánné 2 kor., dr. Rábsó Gyula és neje 2 k., Marikovszky Géza és neje 2 kor., Kubinyi Aladárné 3 k., dr. Seidner Mórné 1 k., Jellinek Bertalanné 1 k., Juraskó Jakabné 1 k., Széman Endre 2 k., Kohn Albert 1 k., dr. Sigmundné 1 k., Dapsy József 2 k., Madarász Pálné 1 k., Máriaassy Lászlóné 2 k., Káthona Gézané 1 k., Baksay István 2 k., Czinke István és neje 2 k., dr. Krausz Gyula és neje 2 k., Lang Vilmosné 1 k., Weisz Ilona 1 k., dr. Csernay Dánielné 1 k., dr. Meskó Miklós 2 k., Szabó József 1 k., dr. Cziner és neje 2 k., dr. Bleier és neje 2 k., özv. Szabó Lajosné 1 k., Kulesár Jánosné 1 k., Barányi Györgyné 1 k., özv. Emil és neje 2 k., N. N. 30 f., özv. dr. Szabó Samuné 2 k., Grosinger Miksa és neje 1 k., ifj. Rábely Miklós 1 k., Reisz-czég 1 k., Terray István 2 k., Szabó Béla Budapest 4 kor.**

Ujévi üdvözlések megváltása. A Jolsván fennálló siketnémák intézetére ujévi üdvözlések megváltása címűen a következő adományok folytak be és lapunk útján mond az intézet igazgatója a befolyt adományokért hálás köszönetet: **Basilidesz Gusztáv 1 k., Gál György 1 k., Czibur 1 k., Czibur Emil 1 k., Csernok Lajos 1 k., Porubszky Imre 1 k., Kuna 1 k., Takarékpénztár 1 k., Vietórisz 1 k., Eröss Samu 1 k., Wolf Samu 1 k., Glück Jakab 1 k., Glósz Lászlóné 40 t., Klein Samu 1 k., Tavassy Bertalan 40 f., Tomka Gusztáv 60 f., özv. Lukács Miklós 40 f., özv. Rudnay L. 40 f., Malom 1 k., Schuster 1 k., Feugel József 50 t., Podhradzky 1 k., Szénássy 50 t., Ilonsky Ede 1 k., Gündly József 1 k., Schubert 50 t., Friedmann Áron 50 f., Lantossy András 50 t., Stern 1 k., özv. Rudnay Károlyné 1 k., Müller Miksa 1 k., Kaufman 40 f., Kubányi József 1 kor., Piacek 1 kor.**

Tévedés azt hinni, hogy a poloskák petőikkel együtt ki nem írhatók. Ha a Löcherer **„Cimexin poloskairót”** használjuk, ugy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a „Cimexin” hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. A Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, bútort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kaplathó: **Geduly gyógyszerárban Rimaszomban,** valamint a készítőnél: **Löcherer gyógyszerésznél Bártfán.**

Beszámolás. Alulírott bizottság jelenti, hogy a **Szirkvashegyen,** t. hó 18-án, jótékonycézra rendezett mulatság alkalmából megmaradt tiszta jövedelem 82 kor. és 6 fillér. Ehhez felülfizetések címűen hozzájárultak: **Klekner L. 4 kor., dr. Kres Gy. 3 kor., Bender E. 2 kor., Vályi K. 5 kor., Mánczos J. 3 kor., Wlachotszky M. 5 kor., Lux M. 1 kor., Szontagh V. 2 kor., Bihary A. 2 kor., Fodor J. 2 kor., Ehn J. 2 kor., Makoviczky E. 4 kor., N. 1 korona. Jegyüket megváltották: **Török L. 5 kor., Bellányi J. 5 kor., Berzényi K. 2 korona.** A nemesszivű adakozóknak becses adományaikért hálás köszönetét tolmácsolja a rendező-bizottság.**

Nyugdíj biztosítás.

A helybeli ipartestületi nyugdíj-egyesületbe beléphetnek helybeli iparosok, kereskedők, hivatalnokok, segéd-munkások, orvosi vizsgálat és korra való tekintet nélkül. Tartaléktöke 7 év alatt: **42000 korona.**
A csekély tagjáruléktetszés szerinti részletekben fizethető. — Nyugdíj jogosultság 10 évi várakozási idő eltelté után, évenként emelkedve.
35 évi tagság után teljes nyugdíj
az I. osztályban havi . . . 45 korona 25 fillér;
II. osztályban havi . . . 67 korona 87 fillér;
III. osztályban havi . . . 90 korona 50 fillér.
Özvegyi nyugdíj 40%, kiskorúak 13—14 éves korukig neveltetési járulékot élveznek.
Taglétszám 150; a felvételeket eszközli **Kovács István** pénztárnok és **Rónay Gyula** titkár.

Nyilttér.)*

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a „**Generali biztosító társaság**” függőnével az utóbbi időben társul vett **Lang Vilmos** ur eljárása miatt — kitétem: és ugyanez egy más függőnével köpveletét átveszem. Az addigi szíves pártfogás megköszönve és a jövőre is becses támogatásukat kérve, maradtam **boldog új évet kívánva** Rimaszomban, 1909. decz. 31-én.
Kiváló tisztelettel
Kohn Albert.

Ezennel közönségemre adom mindenkinek, hogy feleségemnek: **szül. Bazovszky Erzsébetnek** — a ki töleim ok nélkül megszökött — kölesim ne adjon senki az én nevére, mert én nem fizetek érte semmit. A ki ezt még is megteszi, az ellen büntető feljelentést teszek. — Nagyrőce, 1909. decz. hó 25.
Bartók Pál, cipész mester.

*E rovat alatt közöltöket nem vállal felelősséget a Szerk.

A putnoki hitelbank r.-t. igazgatósága
közhírré teszi, hogy az **állandó jellegű** betétek után:
500 koronáig 4%
501 kor.-tól 5000 koronáig 4 1/2 %
5000 koronán felül 5%
változó betétek után 4% kamatot és a tőkeamatadót fizeti. 1—2

VOZÁRY SAMU

KÉKFESTŐ

Rimaszombat, Tompa-utca 28. (saját ház.)

Teljes tisztelettel van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy a **FINKEY ÖDÖN** vegytisztító műhelyének összes berendezéseit és gépeit megvettem; azokat saját házamba átszállítottam s új és modern gépekkel kiegészítve egy a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő **gőz-erőre berendezett**

vegytisztító műhelyt

létesíttem s abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy selyem- és szövetruhákat, férfiföltönyöket, kiegészítőket és gallérokat stb. végleg oly tökéletesen tisztítok vagy áttetek, hogy azokat az új ruháktól a leggyakorlottabb szem sem képes megkülönböztetni. — Fenntartom régi

képfestő műhelyemet

is és házilag szövött vásznak mongorlását továbbra is vállalom. — Tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy új vállalatom, fenntartásában becses rendeléseikkel támogatni kegyeskedjenek, mivel ezen vállalat fenntarthatása a közönség érdeke is.

Az árak meglepő jutányosak!

Kérve a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását, maradtam Rimaszomban, 1909. december hó
Teljes tisztelettel **VOZÁRY SAMU.**

Pályázat körorvosi állásra.

6221. sz. A Gömör és Kishontvárm. rozsnyói járásában **Csetnek nagyközség székhelyén** 17 községből, 1600 kor. évi törzsfizetés, 5 évenkénti s nyugdíjba is beszámítandó 200 kor. korpótlók s vármegye részéről kormányhatósági jóváhagyás elé terjesztett szabályrendeletben megállapított 500 kor. lakbér és 500 kor. fuvarátalánnyal, a szabályrendeletileg meghatározott látogatási és fuvardíjakkal rendszerezített

körorvosi állás

az első ízben f. évi decz. hó 17-ére hirdett pályázat alkalmával képesített pályázók hiányában be nem töltetvén, erre az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. §. illetőleg az 1908. évi XXXVIII. tcz. 6. §. alapján újból pályázatot hirdetek. — Megjegyzésképen közlöm, hogy a körorvosi kerületben több nagyobb ipartelep van, melyek közül a választandó körorvos a Konkordia vasgyár és bányatársulattól évi 200 kor. tiszteletdíjat is élvez s ezenkívül a kör községei részéről nyújtandó nagyobb személyi pótlékra van kilátása.

Felhívom a pályázni kívánó orvosudorokat, hogy az 1908. évi XXXVIII. tcz. 7. §-ában előírt képesítésüket s eddigi működésüket igazoló eredeti okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **1910. évi február hó 10-ik** napjáig hivatalomhoz nyújtsák be.

A körorvost választó gyűlése határidejét **Csetnek községben a község házához 1910. évi február hó 15-ik** napjának d. e. 11 órájára tűzöm ki. Rózsnyó, 1909. december 21.
Nagy, főszolgabíró.

Hirdetmény.

770. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrőcei kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. t. 413—3. számú végzése következtében dr. Hozáczy Ferenc ügyvéd által képviselt garanyölgyi takarékpénztár javára 800 kor. járuléka erejéig 1908. évi okt. hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyrőcei kir. járásbíróság 1908. évi V. 448/2. számú végzése folytán 800 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 9-ik napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 98 kor. 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig **Helpán leendő megtartására 1910. évi január hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyrőcén, 1909. évi december 26. napján.
Holló Arzen, kir. íbir. végrehajtó.

Hirdetmény.

3427. sz. — A nagyrőcei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Pekarek és Weisz budapesti bej. kereskedő-czég** és a hozzá csatlakoztatott **Lang József budapesti bej. czég** végrehajtónak **Ormisz Károly jolsvai lakos** végrehajtást szenvedő elleni 120 kor. 20 fillér és 200 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbíróság) területén lévő Jolsva r. t. város határában fekvő, a jolsvai 737. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A.+1—6. sor 139., 140—2., 141—1., 143., 144. és 145. hrsz. és 75/a. népsorsz. ház és pincze, kert, ház és istálló és üres tér, csűr és udvar (közös a 347. szt. kvél) és kertből álló külön birtoktestekként felvett, de egymás mellett fekvő ingatlanoknak a B. 7. sorsz. alatt **Ormisz Károly** nevén álló fele részére az árverést 1009 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentbe megjelölt ingatlanok az **1910. évi január hó 7-ik napján délelőtti 10 órakor** Jolsva r. t. városban a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 100 kor. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, ártólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagyrőcén, 1909. évi okt. hó 26. napján.
A nagyrőcei kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság. **Gazda,** kir. járásbíró.

Kárpitos, paplanos munkák
legolcsóbb beszerzési forrása
IZSAK SÁNDORNAL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.
„Polgári Olvasókör” közelében. 12—
Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvétetik.

Hirdetmény.

769. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrőcei kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. I. 419—3. számú végzése következtében dr. Hozáczy Ferenc ügyvéd által képviselt garanyölgyi takarékpénztár javára 700 kor. járuléka erejéig 1908. évi okt. hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyrőcei kir. járásbíróság 1909. évi V. 512/2. számú végzése folytán 700 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 22-ik napjától járó 8%-os kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 97 korona 64 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig **Helpán leendő megtartására 1910. évi január hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyrőcén, 1909. évi decz. hó 26. napján.
Holló Arzen, kir. íbir. végrehajtó.

Özv. HOLLÓSY JÓZSEFNÉ
legrégibb
temetkező vállalata
Rimaszombatban,
Losonczi-u. 21. sz. a. saját házában.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek szíves tudomására, hogy **butorüzletemet teljesen feloszlattam.**

temetkezési vállalatomat

azonban **kibővítve** tovább folytatom.
Hosszu időn át szerzett tapasztalatom biztosítékot nyújt minden, a temetkezés elrendezése körül szükségélenő ősz-szes ügyeknek gyors és pontos kivitelére.
Vidéken történő temetések elrendezését ezután is a legnagyobb készséggel elrendezem.
Szemfedél, koporsó és sírkoszorúk s az összes temetkezési kellékekből nagy raktárt tartok.
Teljes tisztelettel: **Özv. Hollósy Józsefné.**